

4. Stavka preneha z današnjim dnevom in se prične z rednim delom v ponedeljek 22. marca t. l.

5. Ta pogodba stopi z 22. marcem 1920 v veljavo in velja za leto 1920. Če ako bi se življenjske potrebsčine povišale ali znižale za 30 odstotkov današnjih cen, potem sestavita obe stranki novo pogodbo.

b) Radi stavke se ne bo nikogar odpustilo od dela, oziroma na katerekoli način kaznovala. Vsi pomočniki vstopijo zopet k istemu delu in pod starimi pogoji na svoje mesto, kakor pred stavko.

Osrednje društvo kovinarjev je zastopal s. Mihevc.

Ljubljana, 20./3. 1920.

Podpisi.

Pogodba ni prav zadovoljiva, je pa zaradi razmer, ki vladajo med kleparskimi pomočniki, poučna, v drugih mestih so kleparji vodje pri strokovnih organizacijah, pri nas v Ljubljani se pa povečini organizirajo teden pred stavko. Upamo, da bodo sedaj izprevideli sami, da le s trdno organizacijo se doseže boljši uspeh.

Doklade za delo izven obrata so take, da noben delavec ne bo šel ven delati, to se bo prepustilo da bodo mojstri, na čelu brihtnega kovača Urbančiča sami opravljali, ter jedli kosilo za 5 kron.

Mlini v Sloveniji.

Ne gre nam pravzaprav za mlino, katerih je v Sloveniji dosti in za posestnike teh mlinov, izmed katerih ni prišel še nihče na beraško palico, ampak gre nam za delavstvo uposleno v teh mlinih. Ti delavci, dasi meljejo žito in moko pripravljajo drugim, nimajo baš na rožicah postlano. Dasi zaprašeni in beli od moke, pozrešajo sami zadostnega koščka kruha. Njihove plače so v primeri z ono ostalega delavstva izmed najnižjih.

To je bil povod, da so zahtevali primerno povišanje svojih plač. Nedavno tega so v ti zadevi bila v pisarni zveze industrijevceva pogačanja. Posestniki večjih mlinov, ki so bili ob tej priliki zbrani, so pod predsedstvom g. Majdiča iz Kranja morali v očigled velikanske draginje upravičenost mlinskih delavcev priznati. Priznali so delavcem 40 odstotno povišanje na plači ter določeno količino moke na teden po K 3.50 bele in K 2 kilogram črne moke. Gospodje mlinski posestniki pa so obenem izjavili, da mora žitni zavod sočasno priznati primerno povišanje mlevnine, pri čemer ima seveda tudi besedo deželna vlada. Da bi gospodje posestniki od svojih prejšnjih mastnih dobičkov delavcem nekaj odstopili, tega seveda izena ne bo doživel nihče. Trdijo tudi gospodje, da so jim obenem drugi režijski stroški tako narasli, da brez povišane mlevnine ne morejo izhatati. To je sicer njihova stvar, ker ni naša dolžnost, brigati se za potrebsčine v mlinih, kajti največ dobička imajo od mlinov tudi v teh kritičnih časih navsezadnje vendar le gospodje. Vprašanje časa primerne ureditve mlevnin je nedvomno postalo akutno. Kakor vse stvari stoji, ima deželna vlada pri tem vprašanju zadnje in odločilno besedo. Ta deželna vlada, ki je, kakor znano, klerikalnega kalibra, je sicer imela dne 22. t. m. svojo prvo sejo, ni pa smatrala za potrebno, da bi rešila nad vse pereče vprašanje regulacije mlevnin. Šele od gotove strani je bilo potrebno podrezati, da pride menda ta zadeva na vrsto pri prihodnji seji, ki bo, kakor določeno, dne 29. t. m. klerikalnim močtem pri dežel-

ni vladi se nič ne muči, vsaj imajo dovolj časa posebno takrat, kadar gre za stvari, katere so v tesni zvezi z dobrobitom delavstva.

Iz strokovne organizacije.

Mezdno gibanje stavbinskega delavstva. Mariborsko organizirano stavbinsko delavstvo je vsled nepovoljnih mezdnih pogačani, ki so se vršila v Ljubljani dne 17. in 18. t. m. stopilo v tridnevno stavko. Po daljšem prerekanju z delodajalci, se je delavstvo sporazumelo z mojstri na ta način, da so pripravljene znova pogačati se na podlagi ljubljanskih plač, h katerim naj dodajo 90 %. Na to je šlo delavstvo zopet na delo in sicer za toliko časa, da se izvrše nova pogačanja, ki bodo 25. t. m. v Ljubljani. Zahteve temeljijo na izplačilu do 15. marca nazaj.

Na javnem shodu v dvorani Mestnega doma dne 14. marca se je sklenila resolucija, ki zahteva volitve v delavsko in obrtno zbornico, bolniško blagajno, dalje zahteva resolucija, da pregleda mestni stavbni urad podstrešja, da se eventualno napravijo podstrešna stanovanja in sled niti zahteva, da se otvorijo kamnolomi, da bo mogoče zidati, ker je cement in drugo predrago. Vse to v interesu delavstva, da ne bo brez kruha in strehe.

Velenje. V nedeljo dne 14. t. m. se je vršil pri nas občni zbor podružnice Unije slov. rudarjev. Po pozdravnem nagovoru sodruga predsednika, je sodrug Bajt, ki se je udeležil zbora kot zastopnik centrale, v jedrnatih besedah pojasnil pomen strokovnih organizacij. Nato sta podala poročili sodr. tainik in blagajnik, iz katerih se je razvidelo, da je podružnica lepo napredovala v pretečenem letu. Pri volitvi odbora so bili izvoljeni naslednji sodrugi: Zaleznik Ivan, Kovač Filip, Hladin Anton, Vidovič Fran, Stainberger Zvonko, Znoj Fran, Hriberšak Anton, Brložnik Lovrenc, Sagmeister Ivan, Valenčak Ferdinand, Glažer Valentin, Knap Viktor, Deberšak Fran. Po abelu na vse sodruge je zaključil predsednik zbor.

Maribor. Dne 21. t. m. dopoldne so imeli lesni delavci vrlo dobro obiskan shod. V prvi vrsti se je ugotovilo razmerje strokovne organizacije lesnih delavcev same. Mizariji in nekateri drugi v strokovno organizacijo spadajoči delavci so bili do konca leta 1919 včlanjeni pri podružnici osrednjega društva stavbinskih delavcev v Mariboru. Početkom novega leta 1920 pa so si lesni delavci ustanovili lastno krajevno skupino osrednjega društva lesnih delavcev in sorodnih strok na slovenskem ozemlju.

Krajevna skupina šteje že danes 230 družtvenikov.

Važen predmet posvetovanja je tvorila posebno pačilna pogodba, ki velja do 15. maja 1920. Pri sklepanju pogodbe se je popolnoma pravilno računalo, da bodo cene živežu tekom pogodbene dobe gotovo naraščale, kar se je tudi v preobilni meri zgodilo. Glasom pogodbe bi morali mizarski mojstri torej tudi tekom pogodbene dobe plače mizarijem in stroinim delavcem primerno zvišati. Gospodje delodajalci so pač sami priča gorostasnega podraževanja, toda le redke bele vrane so bili tisti, ki so pomočnikom dali, kar jim je dolžnost velevala.

V ostalem se bodo ukrenili primerni koraki, da se gospode mojstre na njihovo obveznost opozori.

Tudi neki posestniki žage noče razumeti, da pri njem uposleni delavci ne morejo več živeti. Zato shod sklene tudi v

tem oziru potrebno ukreniti. Po rešitvi tekočih društvenih poslov je imel s. Tokan poldrugo uro trajajoč govor, razlagajoč gospodarski položaj, v katerem se delavstvo vsled dolgotrajne minule vojne nahaja, in koje posledice so v ekonomskem oziru naravnost katastrofalnega značaja. Nadalje je razlagal bistvo strokovne organizacije taktike in metod, katerih se je posluževati ter cilje iste. S kakim zanimanjem so zbrani lesni delavci sledili govorniku, izpričuje dejstvo, da so vztrajali do ene ure popoldne, njegov trud so mu poplačali z burnim pritrjevanjem.

Mezdna gibanja.

Gorje pri Bledu. Lesne delavce opozarjamo, naj ne sprejemajo dela na žagi Kadovernik & Comp. Ondotni delavci se nahajajo že tretji teden v stavki vsled trmoglavosti podjetnikove, ki noče ugoditi upravičenim zahtevam delavstva. Vsako motenje mezdne gibanja od strani stavkokazov bi imelo slabe posledice. — Obenem se zahvaljujemo vsem kovinarjem na Dobravi za njihovo požrtvovalnost, ki nas v tej razredni borbi napram brezobzir. kapitalizmu gmočno in moralno podpirajo. Delavci.

Običajni delavci. pozor! V Mariboru se nahajajo krojači in šivilje v stavki; tovariši in tovarišice naj ne potujejo tja.

Obvestila.

Tovarišem vseh krajev, ki so naročili vse žepne koledarje za leto 1920, naznanjamo, da je vsa zaloga pošla, in da torej ne moremo več postreči.

Vsi oni tovariši pa, katerim smo poslali koledarje v razprodaio in še niso zanje poslali obračunov, vtludno prosimo, da to čim preje store. Ponlačati namreč moramo v določenem roku, tiskarno in knjižgoveza. Za nakazilo denarja se je posluževati onih poštinih položnic, ki so na gorenjem robu zaznamovane z besedilom »Žep. kol.«

Vsem funkcionarjem! Pod imenom »Jugoslovanska Matica« se snuje v Ljubljani neka organizacija, katera v prvem členu svojih pravil povdarja, da je društveni namen pospeševanje gospodarskih in kulturnih interesov Jugoslovanov v tujini. Označeno društvo namerava ustanoviti podružnice po vseh večjih krajih Slovenije in razpošilja v to svrhu oklice ter pravila tudi našim organizacijam, vabeč jih na pristop.

Opozarjamo vse funkcionarje naših strokovnih organizacij, da je snujoče se društvo »Jugoslovanska Matica« povsem meščanskega značaja in da ni pričakovati, da bi tudi slovensko delavstvo v tujini imelo od te organizacije kaj haska. Slutimo pa, da gre pri celi stvari za irendentizem, katerega naj bi se pospeševalo v po Italijanih zasedenem ozemlju. Vmešavati se torej v stvari, na katerih delavstvo nima nikakršnih interesov, bi bilo odveč.

Priporočamo torej vsem našim strokovnim organizacijam, da se za enkrat napram novi akciji zadrže popolnoma rezervirano, ne pristopajo in se tudi nobenih priredb ne udeležujejo.

Glede nedejnosti strokovnih organizacij v Jugoslaviji je sklenila Strokovna komisija za Slovenijo v Ljubljani, da se priključi z vsemi organizacijami Centralnemu Radniškemu Sindikalnemu Veču v Beogradu. Natančnejša pojasnila priobčimo prihodnjič.